

діяльністю страховиків з боку держави; проведення роз'яснювальної роботи щодо переваг усіх видів страхування та популяризація страхового ринку серед населення.

Таким чином, вирішивши ці питання можна забезпечити щорічний стабільний ріст ринку страхових послуг в Україні, що дасть змогу зробити його потужним інструментом соціального захисту населення, а також стати джерелом надходження інвестиційних ресурсів у майбутньому.

Література:

1. Журнал «Фориншурер» [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>.

2. Журавльова Т.О. Страхування: навч. посібн. / Т.О. Журавльова, М.А Дем'янчук. – К: «Освіта України», 2017. – 320 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ПРАКТИЦІ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання
ринкових відносин

Водяник Д.В.

студент 4 курсу спеціальність : фінанси та кредит
*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

Корпоративне управління представляє собою систему взаємодії між акціонерами і керівництвом компанії (акціонерного товариства, корпорації), включаючи її раду директорів, а також з іншими зацікавленими особами, з допомогою якої реалізуються права акціонерів; комплекс механізмів, що дозволяють акціонерам (інвесторам) контролювати діяльність керівників компанії і вирішувати виникаючі проблеми з іншими групами впливу.

Необхідність корпоративного управління обумовлена тим, що бізнес як власність належить принципалам (власникам, інвесторам), а права керування цим майном делеговані агентам – раді директорів і менеджменту, що породжує асиметрію інформації та пов'язані з нею агентські витрати, що виражаються в діях менеджменту, не спрямованих на задоволення інтересів власників.

Аналіз статутних документів вітчизняних АТ свідчить про наявність у багатьох з них таких недоліків, як нечітке визначення компетенції різних органів управління товариством; відсутність механізмів контролю акціонерів за діями правління; дієвого та оперативного механізму зміщення членів та голови правління з їх посад у разі зловживання своїми повноваженнями; нерозуміння ролі спостережної ради товариства і нерозкриття внаслідок цього всіх потенційних можливостей цього органу; відсутність нормативного регламентування багатьох процедур, що виникають у процесі діяльності органів товариства тощо.

Ревізійна комісія створюється для контролю за фінансово-господарською діяльністю правління товариства. Найяскравішими ознаками недосконалості вітчизняної системи корпоративного управління є юридична незахищеність прав акціонерів, відсутність належного контролю за діяльністю правління і

посадових осіб акціонованих підприємств. Унаслідок цього збільшується кількість так званих акціонерних зловживань при створенні та функціонуванні АТ [1].

Зокрема, органи ДКЦПФР виявляють багато правопорушень з боку емітентів у процесі емісії, розміщення та обігу цінних паперів. На практиці законодавство про випуск цінних паперів часто порушується, якщо керівництву АТ необхідно прийняти вигідні рішення, отримати більшість голосів на загальних зборах акціонерів з окремих питань, включених у порядок денний. Так, часто акціонери своєчасно не інформуються про збори акціонерів; проінформованим же акціонерам не надають необхідних матеріалів з порядку денного загальних зборів. Крім того, при підготовці та проведенні загальних зборів не виконуються процедурні вимоги. Правління окремих АТ без дозволу загальних зборів вносять зміни у статутні документи, порушують порядок проведення відкритої підписки на акції.

Можливе скоєння злочинів шляхом заснування фіктивного АТ, коли через відкриту підписку на акції залучається капітал (увесь або його частина), який потім вилучається з фондів цього АТ у вигляді внесків до статутного фонду інших підприємств. У результаті консолідований у такий спосіб інвестиційний капітал привласнюється керівництвом псевдотовариства. Поширені на ринку цінних паперів України зловживання, пов'язані з отриманням прибутку через коливання вартості цінних паперів. При цьому можуть використовуватися такі протизаконні методи [2]:

- імітація фінансової неспроможності (банкрутства); політика безпідставної невиклати дивідендів або явно заниженої їх виплати; поширення недостовірної інформації в трудовому колективі АТ щодо постійного зниження ринкової вартості акцій їх підприємства (це призводить до падіння курсу акцій, що, у свою чергу, створює сприятливі умови для скуповування зацікавленими особами цих акцій);

- підкуп державних чиновників з метою заарештувати на певний термін рахунки АТ (такі ситуації широко висвітлюються засобами масової інформації і так само призводять до «необхідного» падіння курсу акцій).

Ураховуючи досвід побудови системи корпоративного управління у США, Німеччині та інших розвинених країнах, а також внутрішні особливості розвитку акціонерної форми господарювання в країні, доходимо певних висновків.

Зовнішні механізми контролю за діяльністю корпорацій в Україні недосконалі, що потребує багато часу на їх розвиток. Недостатньо розвинений вторинний фондовий ринок ускладнює застосування акціонерами такого засобу впливу на керівництво корпорацій, як продаж акцій [3]. Загроза поглинання або банкрутства, що призводить до втрати менеджерами постів, які вони обіймають, так само ще не стала дієвим засобом тиску на керівників підприємств. Нині, по суті, єдиним реальним механізмом, що здатний стимулювати менеджерів діяти в інтересах власників капіталу, є прямий контроль акціонерів на основі використання права голосу на зборах і представництва в правлінні АТ.

Отже, ефективність корпоративного управління потрібно підвищувати шляхом застосування внутрішніх механізмів контролю. В Україні прямий контроль акціонерів має посилюватися передусім на основі концентрації власності, за рахунок зменшення загальної кількості акціонерів, але збільшення

кількості домінуючих акціонерів - власників великих пакетів акцій. Наявність останніх або групи акціонерів зі схожими інтересами слід вважати необхідною (але не достатньою) умовою ефективного контролю за діяльністю менеджерів у сучасних умовах.

Література

1. Деєва Н. Концепція удосконалення корпоративного управління у системі сталого розвитку фінансового ринку / Н. Деєва // Соціально-економічні проблеми і держава. - 2015. - Вип. 2. - С. 111-119. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2015_2_16.

2. Штерн Т. Ю. Корпоративне управління : навч. посібник для студентів спеціальності 8.050201 «Менеджмент організацій» / Т.Ю.Штерн. – Харків : ХНАМТ, 2009. – 278 с. - Режим доступу: <http://posibnyku.vntu.edu.ua>

3. Принципи корпоративного управління України – К. : ДКЦПФР, 2008. – 35 с. - Режим доступу: <http://library.iapm.edu.ua>

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ОСОБЛИВОСТІ

Гакова М.В.

асистент кафедри маркетингу,
менеджменту та публічного адміністрування,

Євдокімова Д.Є.

студентка 3 курсу, напрям підготовки «Облік і аудит»
*Донецький національний університет
економіки та торгівлі ім. М. Туган-Барановського
м. Кривий Ріг, Україна*

В умовах ринкової економіки домінуючою формою підприємницької діяльності є корпорація. Як свідчить світовий досвід, саме корпоративні структури є потужним засобом, спроможним істотно прискорити належне зростання вітчизняного виробництва й добробуту населення.

Мета дослідження: розглянути корпоративне управління підприємствами в Україні, а також дослідити проблеми і особливості.

Сучасна українська модель корпоративного управління характеризується рядом особливостей з присутністю компонентів усіх традиційних моделей:

- відносна "розпиленість" власності за відсутності ліквідного фондового ринку, низького рівня розкриття інформації та низької активності інвесторів;
- стійка тенденція до концентрації власності й контролю (за відсутності відповідального ефективного власника, уваги до дрібних акціонерів, адекватного фінансування та ефективного моніторингу);
- формування складних корпоративних структур різного типу.

Аналіз досліджень якості корпоративного управління підтвердив чіткий зв'язок між рівнем управління та інвестиційними ризиками. Принцип досить простий: вкладайте гроші в компанії з високим рівнем керованості. За результатами проведених компанією "McKinsey & Co" опитувань 200 найбільших міжнародних інвесторів, які керують сукупними інвестиціями в розмірі 3,25 трлн. дол., було встановлено, що більшість інвесторів згодні платити за акції компаній, в яких корпоративне управління здійснюється